

INFORMACIJA O UGOVORU O FINANSIRANJU IZMEĐU VLADE CRNE GORE I UNIVERZITETA CRNE GORE, S PRIJEDLOGOM UGOVORA

U skladu sa članom 64a Zakona o visokom obrazovanju javna ustanova stiče sredstva iz Budžeta Crne Gore na osnovu normativa i standarda za finansiranje javnih ustanova iz člana 64 ovog zakona, uzimajući u obzir broj studenata utvrđen licencom, cijenu koštanja studenta za određeni studijski program i ocjenu kvaliteta rada ustanove iz izvještaja o eksternoj evaluaciji.

Zakonom je propisano, a u cilju unapređenja kvaliteta u visokom obrazovanju i rada Univerziteta Crne Gore, da se međusobna prava i obaveze između javne ustanove i Vlade za realizaciju studijskih programa I i II ciklusa studija uređuju ugovorom o finansiranju.

Ugovor treba da sadrži ciljeve, aktivnosti i mjere za ostvarenje ciljeva, indikatore za praćenje sprovođenja ugovora, dinamiku dostavljanja izvještaja o realizaciji ugovora i druga pitanja od značaja za finansiranje.

U skladu sa definisanim potrebama, Ministarstvo prosvjete je kroz projekat “Visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost - INVO” angažovalo međunarodnog eksperta koji je pripremio nacrt Ugovora između Vlade Crne Gore i Univerziteta Crne Gore, sa svim bitnim elementima, između ostalog i očekivanjima države i obavezama ustanove. Zadatak eksperta je takođe bio da definiše indikatore uspješnosti ustanove u okviru nove šeme finansiranja, te mehanizme dodatnog komplementarnog finansiranja koji bi doveli do veće održivosti ovakvog modela finansiranja.

Primarni cilj uvođenja ugovornog modela finansiranja je poboljšanje kvaliteta javnog finansiranja Univerziteta Crne Gore, praćenje efikasnosti i djelotvornosti javnih izdvajanja usmjerenih na nacionalne prioritete, poboljšanje pristupa visokom obrazovanju, podsticanje obrazovanja i istraživanja kroz koje se može unaprijediti budući ekonomski rast. Ugovor se temelji na kriterijumima uspješnosti Univerziteta u oblasti obrazovanja, odnosno nastave, istraživanja i upravljanja resursima, kao i na potrebama Univerziteta i značaju koji Univerzitet ima kao ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori.

Ugovorom se omogućava finansiranje studenata prvog i drugog ciklusa studija, odnosno osnovnih studija počev od studijske 2017/2018. godine, a master studija počev od studijske 2020/2021. godine, kao i instituta. Od studijske 2017/2018. godine osnovne studije na javnim ustanovama visokog obrazovanja, u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, su besplatne.

Univerzitetu se opredjeljuju sredstva na osnovu Zakona o visokom obrazovanju i Zakona o budžetu, a u skladu sa Ugovorom o finansiranju, za trogodišnji period. Univerzitet dobija opredijeljena sredstva na godišnjem nivou ukoliko ispuni ciljeve koji su postavljeni kao indikatori uspješnosti. U slučaju da Univerzitet obezbijedi dokaz da su preduzete adekvatne mjere za podsticanje obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, Vlada može donijeti odluku da za Univerzitet izdvoji dodatna sredstva za dalji razvoj kvaliteta nastave i istraživanja, na osnovu dodatnih akata uz Ugovor.

Analize postojećeg modela finansiranja Univerziteta su ukazale da isti ima znatna ograničenja, budući da kombinuje elemente direktnog i indirektnog finansiranja, što sa

stanovišta efektivnosti, efikasnosti i ravnopravnosti ne zadovoljava potrebe zemlje na odgovarajući način i ne ukazuje na napredak i promjene koje ustanova sprovodi.

Sredstva koja se prenose Univerzitetu tradicionalno pokrivaju troškove zarada akademskog i administrativnog osoblja, što je povezano sa standardnim odnosom broja studenata po nastavniku, kao i osnovne investicione troškove.

Novi, tzv. ugovorni model finansiranja, će prvi put dati jasan uvid u kombinaciju ulaznih i izlaznih kriterijuma, srednjeročno planiranje kadrova koji su potrebni na tržištu rada, plan razvoja i kvalitet rada visokoobrazovnih institucija, komunikaciju između poslodavaca i obrazovnog sektora s ciljem bolje povezanosti tržišta rada i obrazovanja. Takođe, navedeni model finansiranja Univerziteta Crne Gore će biti izvanredan informator budućim studenatima o trenutnom stanju na tržištu rada i kvalitetu rada samog Univerziteta, odnosno njegovih organizacionih jedinica.

Jedna od preporuka iz Izvještaja o analizi sistema visokog obrazovanje, koju je uradio EUA-IEP, u okviru naknadne koordinisane evaluacije ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori, jeste da treba poboljšati ukupno javno finansiranje, odnosno smanjiti oslanjanje na spoljne projekte, što sveukupno ide u prilog promjeni modela finansiranja Univerziteta. Upravo bi ugovorni model finansiranja trebalo da doprinese stabilnom finansiranju Univerziteta, kao preduslovu njegovog sveukupnog razvoja.

Implementacija Ugovora o finansiranju treba da doprinese:

- Stabilnom finansiranju Univerziteta Crne Gore, kao jednog, vrlo važnog, preduslova uspješnog funkcionisanja same ustanove;
- Unapređenju kvaliteta rada same ustanove uz poštovanje i implementaciju mehanizama obezbjeđenja kvaliteta;
- Poboljšanju kvaliteta nastave, nastavnog kadra i opreme;
- Poboljšanju kvaliteta naučnoistraživačkog rada Univerziteta;
- Stabilnom finansiranju naučno istraživačke djelatnosti Univerziteta;
- Boljoj povezanosti Univerziteta sa poslodavcima, tj. tržištem rada Crne Gore;
- Transparentnom praćenju ispunjenosti indikatora što će sadašnjim i budućim studentima omogućiti da steknu uvid u kvalitet rada same ustanove.

Prijedlog ugovora je usaglašen sa Univerzitetom Crne Gore.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su već integralni dio samog Ugovora, tako da je praćenje istih vrlo jednostavno budući da je dostizanje istih vremenski ograničeno.

Ugovor se odnosi na tri studijske godine, odnosno 2018/2019, 2019/2020. i 2020/2021, koje su obuhvaćene fiskalnim godinama od 2018. do 2021. godine i ima četiri aneksa sa indikatorima uspješnosti, i to:

- Aneks 1 – Kvalitet rada ustanove i upisna politika;
- Aneks 2 – Obezbjedenje kvaliteta;
- Aneks 3 – Informisanje javnosti o radu ustanove; i
- Aneks 4 – Unapređenje kvaliteta postojećih studijskih programa, utvrđivanje potrebe nastavka studijskih programa, odnosno ukidanja pojedinih neodrživih studijskih programa.

Organ upravljanja Univerziteta može Vladi uputiti prijedlog dodatnih indikatora uspješnosti na saglasnost, u skladu sa planom razvoja Univerziteta.

Praćenje ispunjenosti indikatora je i svojevrsni monitoring kvaliteta rada samog Univerziteta i njegove posvećenosti da slijedi preporuke iz izvještaja Komisije EUA-IEP koja je, u skladu sa utvrđenim standardima, sprovela tzv. naknadnu evaluaciju Univerziteta (prethodna sprovedena 2013/2014. godine) i implementira najbolja moguća rješenja, u datom trenutku, na fonu unapređenja rukovođenja, mehanizama obezbjeđenja kvaliteta, istraživanja, internacionalizacije i bolje povezanosti sa tržištem rada.

UGOVOR O FINANSIRANJU

Zaključen između:

1. Vlade Crne Gore – Ministarstva prosvjete, sa sjedištem ul. Vaka Đurovića b.b., u Podgorici, koju zastupa dr Damir Šehović, ministar prosvjete
i
2. Univerziteta Crne Gore, sa sjedištem ul. Cetinjska br. 2, Podgorica, koji zastupa prof. dr Danilo Nikolić, rector.

POGLAVLJE A. Opšti uslovi

A1. Ugovor o finansiranju (u daljem tekstu: Ugovor) predstavlja osnovu za finansiranje Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu: Univerzitet), kao javne ustanove visokog obrazovanja, od strane Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

A2. Ugovor ima za cilj poboljšanje kvaliteta javnog finansiranja Univerziteta, praćenje efikasnosti i djelotvornosti javnih izdvajanja usmjerenih na nacionalne prioritete, poboljšanje pristupa visokom obrazovanju, podsticanje obrazovanja i istraživanja kroz koje se može unaprijediti budući ekonomski rast, umjetnost i kultura.

A3. Ugovor je utemeljen na kriterijumima uspješnosti Univerziteta u oblasti obrazovanja, odnosno nastave, istraživanja i upravljanja resursima, kao i na potrebama Univerziteta i značaju koji Univerzitet ima kao ustanova visokog obrazovanja u Crnoj Gori.

A4. Kriterijumi uspješnosti za realizaciju kvalitetnog obrazovanja su usaglašeni sa Evropskim standardima i smjernicama za obezbjeđenje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area 2015), koje su usvojili ministri nadležni za visoko obrazovanje.

A5. Izvori finansiranja Univerziteta iz Ugovora su u skladu sa odredbama člana 57 Zakona o visokom obrazovanju (u daljem tekstu: Zakon).

A6. Ugovorom se omogućava finansiranje studenata prvog i drugog ciklusa studija, odnosno osnovnih studija počev od studijske 2017/2018. godine, a master studija počev od studijske 2020/2021. godine, kao i instituta.

A7. Finansiranje Univerziteta, u skladu sa Ugovorom, organizovano je na sljedeći način:

- Izdvajanje sredstava Univerzitetu u vidu blok granta (**„osnovno finansiranje“**), za finansiranje svih studenata osnovnih i master studija, što obuhvata: materijalne

troškove, troškove tekućeg i budućeg investicionog održavanja; zarade zaposlenih u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i aktom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;

- **Komplementarno finansiranje**, kroz koje se obezbjeđuju sredstva za: opremu i bibliotečki fond; obavljanje naučnoistraživačkog i umjetničkog rada; naučno i stručno usavršavanje zaposlenih; ulaganja u infrastrukturu radi obezbjeđivanja boljih uslova za realizovanje nastave i istraživanja što je u službi poboljšanja kvaliteta nastave; međunarodnu saradnju i mobilnost akademskog osoblja i studenata; istraživačke institute; podsticanje programa cjeloživotnog učenja; razvoj/modernizaciju objekata za obavljanje nastavne i istraživačke/umjetničke djelatnosti; razvoj infrastrukture za informacione tehnologije; razvoj i stalno ažuriranje baze podataka na nivou Univerziteta; obezbjeđivanje objekata i kadrova za razvoj interdisciplinarnih studijskih programa i ostalih aktivnosti koje nijesu direktno povezane sa obrazovnim/nastavnim procesom.

A8. Ovaj Ugovor traje tri studijske godine, odnosno 2018/2019, 2019/2020. i 2020/2021, koje su obuhvaćene fiskalnim godinama od 2018. do 2021.

A9. Potpisnici Ugovora su saglasni da se u okviru finansiranja Univerziteta za fiskalnu 2020. godinu, dodatnim aktom obuhvate sredstva za prva četiri mjeseca perioda narednog trogodišnjeg Ugovora, čija realizacija će početi studijske 2020/2021. godine, budući da će od 2020. godine svi studenti master studija imati status budžetskih studenata nakon upisa na prvu godinu odgovarajućeg ciklusa studija.

A10. Ugovor predstavlja sporazumno uređen odnos potpisnika, uz navedene obaveze i prava, u skladu sa važećim propisima u Crnoj Gori.

A11. Ostale obaveze i prava koja nijesu obuhvaćena Ugovorom potpisnici realizuju u skladu sa Zakonom.

A12. Ugovor se može mijenjati aneksom koji potpisuju obje strane.

POGLAVLJE B. Finansiranje obrazovnog/nastavnog procesa

(„osnovno finansiranje“)

B1. Obaveze i prava Vlade

B1.1 Obaveze Vlade

B1.1.1 Vlada finansira Univerzitet u skladu sa Zakonom i ostalim važećim propisima. Vlada obezbjeđuje finansiranje na osnovu Ugovora samo za akreditovane studijske programe,

nakon dobijene licence, za studijski period od najduže pet godina. Za licencirane studijske programe čije je trajanje duže od pet godina, finansiranje se obezbjeđuje za period jednak trajanju relevantnog studijskog programa.

B1.1.2 Za finansiranje nastave na Univerzitetu, Vlada utvrđuje broj studenata prvog i drugog ciklusa studija koji će se finansirati iz Budžeta Crne Gore tokom naredne studijske godine, za sve odobrene studijske programe, u skladu sa brojem propisanim u licenci Univerziteta i nacionalnim prioritetima, na prijedlog organa upravljanja Univerziteta, u postupku davanja saglasnosti na konkurs za upis na studijske programe, u skladu sa članom 65 Zakona.

B1.1.3 Počev od studijske 2017/2018. godine, broj studenata upisanih na prvu godinu studija I ciklusa, shodno važećim upisnim procedurama, finansira se iz državnog budžeta, dok će studenti koji su već upisani biti finansirani u skladu sa pravilima koja su važila do uvođenja novog modela i u skladu sa zakonom i njihovim ugovorom o studiranju.

B1.1.4 Indikatori uspješnosti za Univerzitet navedeni su u Aneksima 1-4: Aneks 1 – Kvalitet rada ustanove i upisna politika; Aneks 2 – Obezbjedenje kvaliteta; Aneks 3 – Informisanje javnosti o radu ustanove; Aneks 4 – Unapređenje kvaliteta postojećih studijskih programa, utvrđivanje potrebe nastavka studijskih programa, odnosno ukidanja pojedinih neodrživih studijskih programa. Organ upravljanja Univerziteta može Vladi uputiti prijedlog dodatnih indikatora uspješnosti na saglasnost, u skladu sa planom razvoja Univerziteta.

B1.1.5 Procijenjena izdvajanja za nastavu i materijalne troškove koja formiraju blok grant utvrđuju se za jednogodišnji period Ugovora imajući u vidu troškove po jednom studentu i broj studenata, na osnovu podataka koje obezbjeđuje Univerzitet.

B1.1.6 Prosječni trošak po ekvivalentnom studentu utvrdiće se posebnim aneksom.

B1.1.7 Procjena troškova za nastavu po fiskalnoj godini obračunavaće se u skladu sa posebnim aneksom. Tokom prelaznog perioda koji je obuhvaćen ovim Ugovorom, Vlada može na zahtjev Univerziteta vršiti izmjene, na osnovu dostavljenog obrazloženja, što podrazumijeva i izdvajanje sredstava za aktivnosti pružanja praktične obuke studentima radi poboljšanja nivoa praktičnog znanja i vještina.

B1.1.8 Na kraju prelaznog perioda, prosječni trošak po ekvivalentnom studentu utvrđen u skladu sa posebnim aneksom, služiće kao minimalni iznos prosječnog troška po ekvivalentnom studentu u narednom Ugovoru, počev od fiskalne 2020. godine, odnosno studijske 2020/2021.

B1.1.9 Za fiskalnu 2020. godinu procjena troškova obrazovanja/nastave vrši se na osnovu godišnjeg prosječnog troška po ekvivalentnom studentu i ukupnog broja ekvivalentnih studenata Univerziteta.

B1.1.10 Sredstva se odobravaju za trogodišnji period Ugovora kao procijenjeni iznos koji se Vlada obavezala da isplaćuje, u skladu sa Zakonom o budžetu. Univerzitet prima opredijeljena sredstva na godišnjem nivou, u skladu sa utvrđenim iznosima ukoliko ispuni ciljeve koji su postavljeni kao indikatori uspješnosti; u ovom slučaju navedeni iznos se smatra minimalnom vrijednošću.

B1.1.11 U slučaju da Univerzitet obezbijedi dokaz da su preduzete adekvatne mjere za podsticanje obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja, Vlada može donijeti odluku da za Univerzitet izdvoji dodatna sredstva za dalji razvoj kvaliteta nastave i istraživanja, na osnovu dodatnih akata uz Ugovor, u skladu sa Zakonom.

B1.2 Prava Vlade

B1.2.1 Pri vršenju spoljne kontrole, Vlada može imenovati nezavisnog ovlašćenog revizora radi ispitivanja finansijskog stanja Univerziteta.

B1.2.2 Vlada će od Univerziteta zatražiti povraćaj dodijeljenih sredstava iz Budžeta Crne Gore, ukoliko je nalazom nezavisnog i ovlašćenog revizora utvrđena nezakonita i nenamjenska upotreba sredstava.

B1.2.3 Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija) vrši nadzor nad realizacijom obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja u radu Univerziteta, koji se ostvaruje kroz akreditaciju, samoevaluaciju i reakreditaciju, u skladu sa Zakonom.

B1.2.4 Vlada može pokriti sve troškove eksterne evaluacije za studijske programe koje prepozna kao uspješne, u skladu sa Zakonom.

B1.2.5 Ukoliko na zahtjev Univerziteta dođe do ukidanja neodrživih studijskih programa, finansijska sredstva koja se Univerzitetu dodjeljuju na osnovu ovog Ugovora neće biti umanjena.

B1. Obaveze i prava Univerziteta

B2.1 Obaveze Univerziteta

B2.1.1 Univerzitet koristi finansiranje u skladu sa Ugovorom samo za akreditovane studijske programe, za koje je izdato rješenje o licenciranju Univerziteta, na period od najduže pet godina. Za studijske programe čije je trajanje duže od pet godina, finansiranje će se odnositi na period jednak trajanju relevantnog studijskog programa.

B2.1.2 U postupku davanja saglasnosti na konkurs za upis na studijske programe, organ upravljanja Univerziteta Vladi na godišnjem nivou predlaže broj studenata prvog i drugog ciklusa koji će se finansirati iz Budžeta Crne Gore tokom naredne studijske godine, za sve odobrene

studijske programe, u skladu sa brojem propisanim u licenci Univerziteta i nacionalnim prioritetima, kao i u skladu sa indikatorima uspješnosti.

B2.1.3 Prijedlog ukupnog broja studenata koji će se finansirati iz Budžeta uključuje broj studenata koji će biti upisani na prvu godinu studija I ciklusa, počev od studijske 2017/2018. godine, kao i broj studenata koji se odnosi na generacije upisane prije uvođenja reformisanog modela studija, a koje će nastaviti da studiraju u skladu sa pravilima koja su važila do uvođenja novog modela i u skladu sa njihovim Ugovorom o studiranju.

B2.1.4 Prijedlog broja studenata koji će biti upisani na prvu godinu studija I ciklusa određuje se u skladu sa odredbama o uspješnosti navedenim u Ugovoru. Prijedlog se daje na godišnjem nivou i obuhvata sve tri studijske godine koje su dio Ugovora, odnosno 2018/2019, 2019/2020. i 2020/2021. godinu.

B2.1.5 Prijedlog broja studenata za studijsku godinu treba da, u skladu sa aneksima 1-4, za svaki fakultet/studijski program, sadrži obrazloženje predloženog broja studenata, zasnovano na: usklađenosti upisne politike sa potrebama tržišta rada i ostalim kulturnim i društvenim potrebama; mjere preduzete u cilju poboljšanja kvaliteta rada akademskog osoblja, postizanja optimalnog broja saradnika i drugog akademskog osoblja; mjere preduzete da se optimizuje broj studenata po jednom nastavniku u skladu sa dobrom međunarodnom praksom.

B2.1.6 Za fiskalnu 2021. godinu (posljednja 4 mjeseca) prijedlog treba da obuhvati broj studenata upisanih na prvu godinu II ciklusa (master studije), koji će se u potpunosti finansirati iz Budžeta Crne Gore počev od studijske 2020/2021. godine.

B2.1.7 U prijedlogu za finansiranje studenata Univerziteta tokom narednih studijskih godina primjenjuju se odredbe člana 88 Zakona.

B2.1.8 Univerzitet preuzima punu odgovornost za istinitost podataka dostavljenih Vladi uz prijedlog organa upravljanja, u okviru zahtjeva za saglasnost na broj studenata koji će se finansirati iz Budžeta Crne Gore, za odgovarajući studijski program, u skladu sa brojem propisanim u licenci Univerziteta.

B2.1.9 U poslovanju Univerziteta vrši se nezavisna spoljna i unutrašnja finansijska kontrola.

B2.1.10 Univerzitet će izvršiti povraćaj sredstava dodijeljenih iz Budžeta Crne Gore ukoliko se nalazom nezavisnog i ovlašćenog revizora, imenovanog od strane Vlade, utvrdi da su sredstva nezakonito i nenamjenski upotrijebljena.

B2.1.11 Univerzitet sprovodi postupak samoevaluacije kvaliteta studijskih programa, nastave i uslova rada na kraju svake studijske godine, u skladu sa Statutom i načinom i kriterijumima samoevaluacije za studijske programe, nastavnu opremu, kvalifikacije akademskog

osoblja, način obavljanja nastave, upisa studenata, stope prolaznosti na ispitima, procenta diplomiranih studenata u odnosu na broj upisanih studenata, kao i sadržaja ankete koji se utvrđuju aktom Agencije.

B2.1.12 U postupku samoevaluacije vrši se anketiranje studenata na svim nivoima, o studijskim programima, uslovima nastave i radu akademskog osoblja, u skladu sa Zakonom.

B2.1.13 Univerzitet razvija i podržava strukturu Internog obezbjeđenja kvaliteta, u skladu sa smjernicama i indikatorima uspješnosti navedenim u Aneksu 2.

B2.1.14 Godišnji izvještaj o samoevaluaciji Univerzitet podnosi Ministarstvu i Agenciji.

B2.1.15 Odluke o ukidanju studijskih programa na Univerzitetu počev od naredne studijske godine donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost Vlade, koju ustanova zahtijeva najkasnije do kraja prvog semestra tekuće studijske godine.

B2.1.16 Univerzitet prikuplja podatke na godišnjem nivou, u skladu sa Aneksom 4, kao osnov za prijedlog za dalju realizaciju ili ukidanje studijskih programa sa aspekta kvaliteta obrazovanja/nastave.

B2.1.17 Univerzitet je, u skladu sa Zakonom, dužan da prethodno pribavi saglasnost Vlade za promovisanje i korišćenje osnovnih obrazovnih i istraživačkih djelatnosti na tržištu radi ostvarivanja prihoda za realizaciju ciljeva visokog obrazovanje, kada data djelatnost uključuje ili bi mogla uključiti, korišćenje prava bilo koje značajnije intelektualne svojine, u bilo kojim literarnim, umjetničkim ili naučnim radovima, naučnim otkrićima, projektima, izumima, robu ili uslugama koje se u cjelini, neposredno ili posredno obezbjeđuju iz Budžeta Crne Gore. Ova sredstva se koriste za unapređenje nastavne i naučnoistraživačke djelatnosti, u skladu sa finansijskim planom Univerziteta.

B2.1.18 Organ upravljanja Univerziteta utvrđuje iznos naknade za studiranje koju će studenti plaćati naredne studijske godine i blagovremeno šalje prijedlog Ministarstvu na saglasnost.

B2.2 Prava Univerziteta

B2.2.1 Univerzitet ima pravo da koristi sredstva dodijeljena u skladu sa Zakonom i odredbama Ugovora.

B2.2.2 Organ upravljanja Univerziteta može donijeti odluku o izdvajanju sredstava, shodno aktima Univerziteta, za finansiranje organizacionih jedinica na osnovu broja studenata, troškova po ekvivalentnom studentu i sredstvima dodijeljenim na osnovu standarda i ostvarenih rezultata. Efikasno trošenje datih sredstava ostaje u nadležnosti organa upravljanja Univerziteta.

B2.2.3 Univerzitet utvrđuje studijske programe koji će se izvoditi i nastavne predmete koji će se izučavati i samostalno razvija i realizuje studijske programe.

B2.2.4 Ukoliko je, na zahtjev Univerziteta, došlo do ukidanja studijskih programa, finansijska sredstva za Univerzitet dodijeljena na osnovu Ugovora usmjeravaju se na druge, održive studijske programe, odlukom organa upravljanja Univerziteta.

B2.2.5 U slučaju da Vlada donese odluku da za Univerzitet izdvoji dodatna sredstva u cilju daljeg razvoja kvaliteta nastave i istraživanja, na osnovu dodatnih akata uz Ugovor, u skladu sa Zakonom, ova sredstva će biti usmjerena na realizaciju studijskih programa kroz koje se podstiče izvrsnost u nastavi i istraživanju.

B2.2.6 Univerzitet može uložiti sredstva iz drugih izvora prihoda, kao što su donacije, istraživački projekti, privredni ugovori sa preduzećima i slično, za poboljšanje uslova rada akademskog osoblja i studenata, razvoj infrastrukture, laboratorijsku opremu, instrumente i ostala sredstva, u skladu sa Statutom.

B2.2.7 Način vršenja unutrašnje finansijske kontrole uređuje se Statutom Univerziteta.

POGLAVLJE C. Komplementarno finansiranje

C1. Obaveze Vlade

C1.1. Vlada može da finansira, u skladu sa nacionalnom legislativom, aktivnosti u vezi sa unapređenjem akademskog kapaciteta, u cilju dobrog upravljanja i rukovođenja Univerzitetom, u skladu sa kriterijumima, standardima i indikatorima uspješnosti predstavljenim u Aneksima 1, 2 i 3.

C1.2 Vlada, u skladu sa zakonom, finansira ulaganja u infrastrukturu, u cilju modernizacije nastave i obezbjeđenja boljih uslova za realizaciju nastave i istraživanja.

C1.3 Za finansiranje obrazovanja/nastave na institutima, standardi, kriterijumi i rezultati obrazovanja su dati u Aneksima 1-4, uz odgovarajuće prilagođavanje za II ciklus studija koje predlaže Univerzitet, a odobrava Vlada.

C1.4 Finansiranje naučnoistraživačke djelatnosti uređuje se posebnim zakonom.

C2. Obaveze i prava Univerziteta

C2.1 Obaveze Univerziteta

C2.1.1 Univerzitet inicira i rukovodi aktivnostima unapređenja akademskih kapaciteta usmjerenih na razvoj kulture obezbjeđenja kvaliteta.

C2.1.2 Univerzitet razvija i podnosi prijedloge projekata Vladi za finansiranje aktivnosti u vezi sa unapređenjem akademskih kapaciteta i obezbjeđenjem kvaliteta, usmjerenih na

poboljšanje dobrog upravljanja Univerzitetom, stvaranje kulture kvaliteta u akademskoj zajednici i prepoznatljivosti Univerziteta, u skladu sa kriterijumima, standardima i indikatorima uspješnosti predstavljenim u Aneksima 1, 2 i 3.

C2.1.3 Univerzitet razvija i Vladi podnosi prijedloge za unapređenje akademskih/naučnih kapaciteta u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti.

C2.1.4 Prioritetni domeni istraživanja su predmetne oblasti u okviru postojećih programa doktorskih studija koji se realizuju na Univerzitetu, u skladu sa kriterijumima, standardima i indikatorima uspješnosti navedenim u Aneksu 4.

C2.1.5 Univerzitet sprovodi evaluaciju programa doktorskih studija u smislu naučnog doprinosa doktoranada i naučnih savjetnika u skladu sa kriterijumima, standardima i indikatorima uspješnosti međunarodnog nivoa.

C2.1.6 Univerzitet pokreće osnivanje doktorskih škola, u cilju povezivanja aktivnosti doktorskih škola sa razvojem istraživačkih kapaciteta.

C2.1 Prava Univerziteta

C2.1.1 Univerzitet ima pravo da učestvuje na konkursima za projekte namijenjene finansiranju infrastrukture, organizovanju programa cjeloživotnog učenja, poboljšanju upravljanja, istraživačkom i umjetničkom radu, za koje sredstva obezbjeđuje Vlada ili ostali izvori.

C2.1.2 Univerzitet može, u svrhu karijernog razvoja, organizovati programe cjeloživotnog učenja kao kratke kurseve, uz dodjelu sertifikata, namijenjene svršenim studentima I i II ciklusa studija, za koje će se plaćati naknada.

C2.1.3 Univerzitet može, radi sticanja druge diplome master studija, u cilju razvoja novih karijernih mogućnosti, organizovati programe cjeloživotnog učenja kao dvogodišnje specijalizovane kurseve na nivou master studija, namijenjene takođe svršenim studentima II ciklusa, za koje će se plaćati školarina.

C2.1.4 Univerzitet može organizovati i finansirati studijske posjete renomiranim ustanovama visokog obrazovanja u inostranstvu na kojima postoje centri za istraživanje i izvrsnost.

POGLAVLJE D. Završne odredbe

D1. Trajanje Ugovora

D1.1 Ugovor traje do 31. 12. 2021. godine.

D.1.2 Ugovor se smatra automatski produženim za naredni trogodišnji period ukoliko ni jedna od ugovornih strana najkasnije šest mjeseci prije isteka Ugovora ne izjavi da otkazuje Ugovor.

Automatsko produženje ugovora ne umanjuje pravo ugovornih strana da mijenjaju uslove Ugovora.

U slučaju da se ne može postići saglasnost o novim uslovima primjenjivaće se odredbe ovog Ugovora.

D2. Procedura za utvrđivanje troška po studentu u skladu sa Uredbom o normativima i standardima za finansiranje javnih ustanova visokog obrazovanja i finansiranje studenata na ustanovama visokog obrazovanja ("Službeni list CG", broj 33/11) biće predmet posebnog aneksa ovog ugovora.

D3. Raskid Ugovora i procedura utvrđivanja ispunjenosti uslova za raskid

D3.1 Ugovor se može raskinuti u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima.

D3.2 U slučaju raskida Ugovora, Vlada je dužna da obezbijedi finansiranje Univerziteta, u iznosu i za period koji će ugovorne strane posebno definisati.

D3.3 U slučaju da jedna ugovorna strana smatra da postoje bilo koji od uslova za raskid, dužna je da bez odlaganja drugu stranu obavijesti o tome.

D3.4 Druga strana je dužna da u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o uslovu za raskid obavijesti pisanim putem stranu koja je ukazala na mogućnost raskida.

D3.5 Nakon dostavljanja odgovora iz stava 4 ovog poglavlja ugovorne strane će organizovati sastanak na kojem će raspravljati o ispunjenosti uslova za raskid i pokušati da postignu saglasnost oko otklanjanja razloga za raskid.

D3.6 U slučaju nepostizanja saglasnosti strane će angažovati nezavisno tijelo ili pojedinca koji će u roku od šest mjeseci od dana angažovanja predložiti rješenje sporne situacije.

D3.7 Ugovorne strane se obavezuju da će postupiti u skladu sa prijedlogom nezavisnog tijela ili pojedinca iz prethodnog stava. Ukoliko jedna od strana želi da raskine Ugovor suprotno mišljenju nezavisnog tijela ili pojedinaca dužna je da preduzme sve potrebne radnje da umanjí posljedice raskida za stranu koja želi da ostane dosljedna vjerna Ugovoru.

D4. Stupanje na snagu Ugovora

D4.1 Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja.

U Podgorici, __. decembra 2018. godine

Potpisnici:

VLADA CRNE GORE
MINISTAR

UNIVERZITET CRNE GORE
REKTOR

Pregled kriterijuma, standarda i indikatora uspješnosti

1. Kvalitet rada ustanove i upisna politika					
Kriterijumi	Standardi	Trenutno stanje	Indikatori uspješnosti (inputa/procesa)	Indikatori uspješnosti (autputa ¹)	Indikatori uspješnosti (ishoda ²)
1	2	3	4	5	6
1.1 Univerzitet sprovodi politiku obezbjeđenja kvaliteta koja je javna. (ESG 1.1)	Politika obezbjeđenja kvaliteta koju sprovodi Univerzitet je javna – Interno obezbjeđenje kvaliteta. Politika internog obezbjeđenja kvaliteta koju sprovodi Univerzitet se ažurira u skladu sa ESG 2015. > Poslove unapređenja i razvoja visokog obrazovanja obavlja Savjet za visoko obrazovanje (u daljem tekstu: Savjet).	2011: „Implementacija sistema kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore“. Napredak je postignut i prepoznat. Dokument: REFORMISANA STRUKTURA UNIVERZITETA CRNE GORE (Akreditacija 2017). PREGLED SPROVEDENIH AKTIVNOSTI. REFORMSKA NAČELA I RJEŠENJA	1.1.4.1 Planom razvoja Univerziteta obuhvaćeno Interno obezbjeđenje kvaliteta. Politika Internog obezbjeđenja kvaliteta Univerziteta u potpunosti usklađena sa ESG 2015 IU D/N Kraj prvog semestra prve godine Ugovora	1.1.5.1 Promjene u broju nastavnog osoblja nakon dvije godine Ugovora, u sklopu internog obezbjeđenja kvaliteta (vidjeti detalje i rokove u Aneksu 4): > Odnos između broja studenata i nastavnog osoblja smanjen/optimizovan za studijske programe... > Povećan odnos redovnog nastavnog osoblja u ukupnom broju nastavnog osoblja (po odgovaraćem studijskom programu i lokaciji) > Broj nastavnog osoblja sa stečenim doktorskim obrazovanjem – povećan za studijske programe... IU D/N Anketiranje studenata (na kraju svake godine obuhvaćene Ugovorom): > Mišljenje studenata o kvalitetu nastave - poboljšano > Mišljenje studenata o angažovanju nastavnog	1.1.6.1 Promjene u broju nastavnog osoblja nakon tri godine, u sklopu internog obezbjeđenja kvaliteta (na kraju Ugovora) (vidjeti detalje i rokove u Aneksu 4): > Anketiranje osoblja dvije godine po isteku prvog Ugovora IU D/N > Anketiranje studenata dvije godine po isteku prvog Ugovora > IU D/N (3+2 = 5 godine)

¹ Indikatori autputa odnose se na kratkoročne rezultate (*prim. prev.*).

² Indikatori ishoda odnose se na dugoročne rezultate (*prim. prev.*).

3 Redovno nastavno osoblje je nastavno osoblje zaposleno na Univerzitetu kao matičnoj instituciji.

				osoblja - poboljšano IU D/N > Anketiranje aktera (na kraju svake godine obuhvaćene Ugovorom) IU D/N	
1.2 Politika obezbjeđenja kvaliteta predstavlja dio strateškog upravljanja Univerzitetom. (ESG 1.1)	Organ rukovođenja Univerziteta razvija politiku o Internom obezbjeđenju kvaliteta na Univerzitetu. Organ upravljanja odobrava politiku o Internom obezbjeđenju kvaliteta na Univerzitetu.	Napredak je postignut. Dokumenta su dostupna, ali su informacije koje postoje na internet stranici nepotpune.	1.2.4.1 Objavljivanje revidirane politike Internog obezbjeđenja kvaliteta na Univerzitetu IU D/N > Organ upravljanja svake godine preispituje sprovođenje politike Internog obezbjeđenja kvaliteta. IU D/N > Organ rukovođenja Univerziteta i organi rukovođenja organizacionih jedinica prate proces samoevaluacije / akreditacije / licenciranja / reakreditacije studijskih programa i preduzimaju mjere u skladu sa zakonom. IU D/N Kraj prve godine Ugovora	1.2.5.1 Godišnji izvještaj Univerziteta > Organ rukovođenja priprema i objavljuje godišnje integrisane izvještaje o uticaju politike obezbjeđenja kvaliteta i daje prijedlog za unapređenje IU D/N. > Broj akreditovanih / reakreditovanih / licenciranih studijskih programa – uključuje broj studenata, finansijske implikacije IU D/N. > Broj ukinutih studijskih programa (razlozi za donošenje ove odluke moraju biti opravdani i javno dostupni) – uključuje broj studenata, finansijske implikacije IU D/N. > Izvještaji prezentovani Savjetu i MP. IU D/N. Kraj akademske 2018/2019. godine	1.2.6.1 Godišnji izvještaj Univerziteta > Organ rukovođenja izvještava organ upravljanja na kraju Ugovora o ostvarenju rezultata o uticaju politike obezbjeđenja kvaliteta IU D/N. > Organ upravljanja izvještava Savjet na kraju Ugovora o ostvarenju rezultata o tome na koji način su usvojeni prijedlozi za poboljšanje sprovedeni tokom trajanja Ugovora i o uticaju politike obezbjeđenja kvaliteta. > Savjet i organ upravljanja su saglasni o daljim mjerama unapređenja koje će biti predložene MP-u. IU D/N Kraj akademske 2019/2020. godine
1.3 Politika obezbjeđenja kvaliteta je razvijena i sprovodi se kroz odgovarajuće strukture i procese, uz uključivanje spoljnih	> Organi rukovođenja organizacionih jedinica razvijaju i predlažu strukturu Internog obezbjeđenja kvaliteta kroz koju će se sprovoditi politika	Napredak je postignut „Informacija o reformisanoj strukturi Univerziteta Crne Gore“ na crnogorskom jeziku 30. 6. 2016. godine	1.3.4.1 > Organ rukovođenja Univerziteta odobrava propise vezane za Interno obezbjeđenje kvaliteta koje je razvila interna struktura koja sprovodi ovu politiku na Univerzitetu, u skladu sa	1.3.5.1 Potpuno primjenjivi propisi o Internom obezbjeđenju kvaliteta > Organ rukovođenja izvještava organ upravljanja, na kraju svake akademske	1.3.6.1 Potpuno primjenjivi propisi o Internom obezbjeđenju kvaliteta IU D/N Dokumenta o realizovanim

aktera. (ESG 1.1)	obezbjedenja kvaliteta Univerziteta. > Organ rukovođenja Univerziteta odobrava strukturu Internog obezbjedenja kvaliteta kroz koju se sprovodi politika obezbjedenja kvaliteta na Univerzitetu. > Organ upravljanja odobrava internu strukturu.		Zakonom i podzakonskim aktima IU D/N Lista spoljnih aktera za svaki studijski program > Objavljivanje „Priručnika za interno obezbjedenje kvaliteta“ IU D/N > Ustanova djeluje u skladu sa Priručnikom za interno obezbjedenje kvaliteta. IU D/N Dokumenta o realizovanim aktivnostima – prijedlozi aktera za unapređenje / restrukturiranje studijskih programa.	godine o tome na koji način su akteri bili uključeni u razvoj politike Internog obezbjedenja kvaliteta. IU D/N Dokumenta o realizovanim aktivnostima (događaji, obuke za osoblje itd.)	aktivnostima – prijedlozi aktera za unapređenje / restrukturiranje studijskih programa
1.4 Upisna politika.	Organ upravljanja Univeziteta odobrava strukturu studijskih programa za narednu akademsku godinu i javno ga objavljuje.	„Informacija o reformisanoj strukturi Univerziteta Crne Gore“ na crnogorskom jeziku 30. 6. 2016. godine.	1.4.4.1 Upisna politika i prijedlog za upis studenata prve godine na osnovu tražnje poslodavaca i ostalih društvenih potreba > Propisivanje kriterijuma za ukidanje studijskog programa (vidjeti detalje u Aneksu 4). > Prijedlozi upućeni Savjetu za visoko obrazovanje u vezi sa brojem studenata koji se finansiraju iz budžeta, u vezi sa procijenjenim potrebama tržišta rada (vidjeti detalje u Aneksu 4). IU D/N Kraj prvog semestra prve godine Ugovora	1.4.5.1 Upisna politika se dosljedno primjenjuje > Prijedlozi upućeni Savjetu za visoko obrazovanje IU D/N Kraj prvog semestra druge godine Ugovora	1.4.6.1 Upisna politika se dosljedno primjenjuje > Prijedlozi upućeni Savjetu za visoko obrazovanje IU D/N Kraj prvog semestra treće godine Ugovora

Pregled kriterijuma, standarda i indikatora uspješnosti

2. Obezbjedenje kvaliteta					
Kriterijumi	Standardi	Trenutno stanje	Indikatori uspješnosti (inputa/procesa)	Indikatori uspješnosti (autputa ¹)	Indikatori uspješnosti (ishoda ²)
1	2	3	4	5	6
Interno obezbjeđenje kvaliteta – IQA					
2.1 Institucionalno (nivo univerziteta)					
2.1 Univerzitet sprovodi funkcionalne strukture i mehanizme Internog obezbjeđenja kvaliteta koji doprinose kulturi kvaliteta akademske zajednice. (Interno obezbjeđenje kvaliteta)	Strukture Internog obezbjeđenja kvaliteta su dio dokumenata kojim su utvrđena pravila rada Univerziteta, u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima.	Struktura Internog obezbjeđenja kvaliteta pominje se u dokumentu Implementacija sistema kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore 2011. godine. Senat je nadležan za obezbjeđenje kvaliteta studijskih programa Dokument: Pravilnik o organizaciji i radu sistema za obezbjeđenje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore. (2015)	2.1.4.1 Nominovana stručna struktura za rad na Internom obezbjeđenju kvaliteta, u cilju efikasnog rada i smanjenja obima posla nastavnog osoblja uključenog u aktivnosti internog obezbjeđenja kvaliteta koje nijesu direktno povezane sa nastavnom i/ili istraživačkom djelatnošću. IU D/N (DA/NE) Kraj prve godine Ugovora	2.1.5.1 Organ upravljanja Univerziteta prati i vrši procjenu rezultata aktivnosti realizovanih u okviru Internog obezbjeđenja kvaliteta. IU D/N Izveštaj, prijedlozi za III godinu Ugovora Kraj II godine Ugovora	2.1.6.1 Organ upravljanja Univerziteta prati i vrši procjenu rezultata aktivnosti realizovanih u okviru Internog obezbjeđenja kvaliteta. IU D/N Izveštaj, prijedlozi za naredni Ugovor Kraj treće godine Ugovora
2.2 Univerzitet dosljedno primjenjuje politike i preduzima mjere kako bi se osigurala kompetentnost nastavnog osoblja. (ESG 1.5) (Usavršavanje osoblja)	Univerzitet dosljedno primjenjuje politike i preduzima mjere kako bi se osigurala kompetentnost nastavnog osoblja za svaki studijski program.	Procedure su regulisane Statutom Univerziteta.	2.2.4.1 Politika da se poveća procenat redovnog nastavnog osoblja u odnosu na ukupni broj nastavnog osoblja za studijske programe započete 2017/2018. godine. Politika da se poveća broj nastavnog osoblja sa	2.2.5.2 Povećan procenat stalno zaposlenog (redovnog) osoblja u odnosu na ukupni broj osoblja, za studijske programe započete 2017/2018. i 2018/2019. godine. IU D/N	2.2.6.2 Povećan procenat stalno zaposlenog osoblja u odnosu na ukupan broj osoblja, za studijske programe započete 2017/2018. i 2018/2019. godine. IU D/N

¹ Indikatori autputa odnose se na kratkoročne rezultate (prim. prev.).

² Indikatori ishoda odnose se na dugoročne rezultate (prim. prev.).

			stečenim doktorskim obrazovanjem u oblasti nastave, u odnosu na ukupno nastavno osoblje za sve studijske programe.	Povećan procenat nastavnog osoblja sa stečenim doktorskim obrazovanjem i studenata doktorskih studija u oblasti nastave u odnosu na ukupni broj osoblja za sve studijske programe započete 2017/2018. i 2018/2019. godine. IU D/N Kraj druge godine Ugovora	Povećan procenat nastavnog osoblja sa stečenim doktorskim obrazovanjem u oblasti nastave u odnosu na ukupan broj osoblja za sve studijske programe započete 2017/2018. i 2018/2019. IU D/N Kraj treće godine Ugovora
2.3 Univerzitet primjenjuje pravične i transparentne procese prilikom angažovanja i usavršavanja osoblja. (ESG 1.5) (Usavršavanje osoblja)	Univerzitet primjenjuje pravične i transparentne procese prilikom angažovanja i usavršavanja osoblja za svaki studijski program.	Procedure su uređene Statutom Univerziteta.	2.3.4.1 Angažovanje dodatnog redovnog osoblja radi smanjenja odnosa broja studenata po nastavnom osoblju za studijske programe, što je povezano sa promjenama u broju studenata i fondom časova. IU D/N Povećanje % mladog osoblja (<35 godina) u odnosu na ukupno osoblje. Kraj prve godine Ugovora	2.3.5.1 Programska politika za usavršavanje osoblja: programi za obuku osoblja u oblasti obrazovnih metoda. > Smanjenje odnosa između broja studenata i osoblja po programima. IU D/N > Povećan broj nastavnog osoblja upisanog na doktorske studije IU D/N Kraj druge godine Ugovora	2.3.6.1 Usavršavanje osoblja: programi za obuku osoblja u oblasti obrazovnih metoda. > Povećan broj mladog nastavnog osoblja (<35 godina) u odnosu na ukupan broj povećan. > Povećan broj nastavnog osoblja sa stečenim doktorskim obrazovanjem. IU D/N Kraj treće godine Ugovora
2.4 Univerzitet sprovodi postupke prikupljanja podataka i uporedne analize kako bi se odredili ciljevi za realizaciju obrazovanja/nastave, istraživanja i upravljanja, za vrijeme trajanja Ugovora i dugoročno. (ESG 1.7) (Upravljanje informacijama)	Univerzitet sprovodi prikupljanje podataka i postupak uporedne analize kako bi se odredili ciljevi za realizaciju obrazovanja/nastave, istraživanja i upravljanja, za sve studijske programe.	Prikupljanje podataka i analize vezane za realizaciju nastave, istraživanje i upravljanja vrši se u okviru CISa koji posjeduje raznovrsne baze podataka, posjeduje DMS system i ostale sisteme za evidenciju nastave, radova, studenata, zaposlenih.	2.4.4.1 Univerzitet unapređuje postupak uporedne analize i bazu podataka (vidi 3.5). Kraj prve godine Ugovora	2.4.5.1 Baza podataka se stalno ažurira. Utvrđeni ciljevi se analiziraju na kraju II godine Ugovora. Rezultati su javni i dostupni radi vršenja analiza uticaja. IU D/N Kraj druge godine Ugovora	2.4.6.1 Baza podataka se stalno ažurira. Utvrđeni ciljevi se analiziraju na kraju III godine Ugovora. Rezultati su javni i dostupni radi vršenja analiza uticaja. IU D/N Prijedlog za naredni trogodišnji Ugovor
2.5 Analize uticaja Internog i Eksternog obezbjeđenja kvaliteta sprovede se na godišnjem	Analize uticaja Internog i Eksternog obezbjeđenja kvaliteta na godišnjem nivou sprovodi za to	Aktivnost Senata.	2.5.4.1 Stručna struktura za rad na Internom obezbjeđenju kvaliteta Univerziteta razvija	2.5.5.1 Rezultati analiza uticaja Internog obezbjeđenja kvaliteta do kraja druge godine Ugovora.	2.5.6.1 Rezultati analiza uticaja Internog obezbjeđenja kvaliteta do kraja treće godine Ugovora.

nivou, u skladu sa metodologijom koju odobrava organ upravljanja Univerziteta, i koja je javna. <i>(Rukovođenje – analize uticaja)</i>	odgovorna struktura.		postupak uporedne analize i bazu podataka. Metodologiju odobrava organ upravljanja Univerziteta, i metodologija je javna. Metodologija urađena do kraja I godine Ugovora IU D/N Rezultati analiza uticaja internog obezbjeđenja kvaliteta do kraja druge godine Ugovora.	IU D/N	IU D/N Zaključci o realizaciji Internog obezbjeđenja kvaliteta: izvještaj.
2.6 Rezultati analiza uticaja služe kao osnova za razvoj politike Univerziteta i koriste se za poboljšanje kriterijuma uspješnosti u pogledu finansiranja te da se osigura obezbjeđivanje adekvatnih i lako dostupnih resursa za učenje i podršku studentima. (ESG 1.6) <i>(Poboljšanje kriterijuma uspješnosti)</i>	Rezultati analiza uticaja služe kao osnova za razvoj politike Univerziteta i koriste se za poboljšanje kriterijuma uspješnosti u pogledu finansiranja te da se osigura obezbjeđivanje adekvatnih i lako dostupnih resursa za učenje i podršku studentima.		2.6.4.1 Prijedlozi za finansiranje studijskih programa. IU D/N Kraj prve godine Ugovora	2.6.5.1 Prijedlozi za finansiranje studijskih programa. IU D/N Kraj prve godine Ugovora	
2.7 Učešće studenata u politici Internog obezbjeđenja kvaliteta <i>(Učešće studenata u Internom obezbjeđenju kvaliteta)</i>		<u>Anketiranje studenata.</u> Anketiranje studenata se vrši jednom godišnje.	2.7.4.1 Anketiranje studenata se vrši u skladu sa Zakonom i podzakonskim propisima IU D/N	2.7.5.1 Anketiranje studenata > Mišljenje studenata o kvalitetu nastave – poboljšano. IU D/N > Mišljenje studenata o angažovanosti nastavnog osoblja – poboljšano. IU D/N Kraj svake godine obuhvaćene Ugovorom (2018/2019)	2.7.6.1 Anketiranje studenata > Mišljenje studenata o kvalitetu nastave – poboljšano. IU D/N > Mišljenje studenata o angažovanosti nastavnog osoblja – poboljšano. IU D/N Kraj svake godine obuhvaćene Ugovorom (2019/2020)
Eksterno vrednovanje kvaliteta					

2.8 Na Univerzitetu se periodično sprovodi postupak eksternog vrednovanja kvaliteta u skladu sa ESG. (ESG 1.10) <i>(Periodična eksterna evaluacija)</i>	Na Univerzitetu se periodično sprovodi postupak eksternog vrednovanja kvaliteta u skladu sa ESG.	Procedure akreditacije regulisane su zakonom. Zakonom je predviđena periodična evaluacija.	2.8.4.1 Strukturu Samoevaluacionog izvještaja odobrava organ upravljanja. Podaci za pripremu Samoevaluacionog izvještaja se prikupljaju permanentno. Samoevaluacioni izvještaj se priprema za reakreditaciju. IU D/N	2.8.5.1 Urađena naknadna eksterna evaluacija od strane EUA-IEP 2018. godine. IU D/N	2.8.6.1 Rezultati Eksternog vrednovanja kvaliteta pokazuju napredak. IU D/N Kraj svake godine obuhvaćene Ugovorom (2019/2020).
2.9 Vršiti se postupak akreditacije/licenciranja Univerziteta. <i>(Akreditacija/licenciranje, u skladu sa crnogorskim propisima)</i>	U skladu sa zakonom i posebnim aktima kojima se uređuje postupak evaluacije i licenciranja	Univerzitet je završio procedure licenciranja.	2.9.4.1 Sprovođenje procedura licenciranja za nove ili izmijenjene studijske programe		

Pregled kriterijuma, standarda i indikatora uspješnosti

3. Informisanje javnosti o radu ustanove					
Kriterijumi	Standardi	Trenutno stanje	Indikatori uspješnosti (inputa/procesa)	Indikatori uspješnosti (outputa ¹)	Indikatori uspješnosti (ishoda ²)
1	2	3	4	5	6
3.1 Univerzitet objavljuje informacije o aktivnostima koje realizuje, kao i programima, koje su jasne, precizne, objektivne, ažurne i lako dostupne. (ESG 1.8)	Univerzitet objavljuje informacije o aktivnostima koje realizuje, kao i programima, koje su jasne, precizne, objektivne, ažurne i lako dostupne.	Internet stranica Univerziteta je revidirana. Internet stranica Univerziteta pruža ograničene informacije o studijskim programima.	3.1.4.1 Objavljen godišnji izvještaj Univerziteta. IU D/N 3.1.4.2 Internet stranica revidirana do kraja prve godine Ugovora. IU D/N	3.1.5.1 Objavljen godišnji izvještaj Univerziteta. IU D/N 3.1.5.2 Internet stranica se redovno ažurira. IU D/N	3.1.6.1 Objavljen godišnji izvještaj Univerziteta. IU D/N 3.1.6.2 Internet stranica se redovno ažurira. IU D/N
3.2 Internet stranica Univerziteta postoji na crnogorskom jeziku i na drugom stranom jeziku koji je u širokoj upotrebi, poželjno na engleskom.	Internet stranica Univerziteta postoji na crnogorskom jeziku i na drugom stranom jeziku koji je u širokoj upotrebi, poželjno na engleskom.	Internet stranica Univerziteta pruža ograničene informacije na engleskom jeziku. Internacionalizacija je relativno ograničena – izuzetak su studenti iz bivših republika Jugoslavije.	3.2.4.1 Sve informacije na internet stranici su u potpunosti objavljene na crnogorskom jeziku i na drugom stranom jeziku koji je u širokoj upotrebi, poželjno na engleskom, do kraja prve godine Ugovora. IU D/N	3.2.5.1 Sve informacije na internet stranici su u potpunosti objavljene na crnogorskom jeziku i na drugom stranom jeziku koji je u širokoj upotrebi, poželjno na engleskom. IU D/N Kraj prve godine Ugovora	3.2.6.1 Sve informacije na internet stranici su u potpunosti objavljene na crnogorskom jeziku i na drugom stranom jeziku koji je u širokoj upotrebi, poželjno na engleskom. IU D/N Izvještaj o uticaju povećane vidljivosti na broj kandidata, uključujući i inostrane kandidate. IU D/N Kraj treće godine Ugovora
3.3 Informacije se akademskoj zajednici prenose putem interneta i ostalih efikasnih sredstava komunikacije.	Informacije se akademskoj zajednici prenose putem interneta i ostalih efikasnih sredstava komunikacije.	Nijesu dostupne informacije o načinu na koji akademska zajednica može aktivno učestvovati u procesu konsultacija u vezi sa	3.3.4.1 Reformisani proces i novi mehanizam finansiranja prenose se akademskoj zajednici. IU D/N Kraj prvog semestra prve godine	3.3.5.1 Reformisani proces i novi mehanizmi finansiranja prenose se akademskoj zajednici. IU D/N	3.3.6.1 Reformisani proces i novi mehanizmi finansiranja prenose se akademskoj zajednici.

¹ Indikatori outputa odnose se na kratkoročne rezultate (*prim. prev.*).

² Indikatori ishoda odnose se na dugoročne rezultate (*prim. prev.*).

		procesom reformisanja Univerziteta i uticaja novih propisa o finansiranju.	Ugovora.	Kraj prvog semestra druge godine Ugovora	Kraj prvog semestra treće godine Ugovora
3.4 Informacije o profilu studenata i servisima podrške.	Informacije o profilu studenata i servisima podrške su lako dostupne studentima i kandidatima za upis.	Nijesu dostupne informacije o tome na koji način je Univerzitet direktno odgovoran za studentske servise. U Crnoj Gori studentske servise nude i druge oragnizacije i centri (smještaj, stipendije).	3.4.4.1 Unaprijeđene usluge karijernog savjetovanja IU D/N Kraj prve godine Ugovora. 3.4.4.2 Univerzitet analizira mogućnost i implikacije učešća u šemama stipendiranja: prijedlog za kriterijume zasnovane na provjeri imovinskog stanja za talentovane i odlične studente. IU D/N Izvještaj do kraja prve godine Ugovora. Presentacija Vladi.		3.4.6.1 Zabilježeni prvi rezultati usluga o karijernom savjetovanju. Analiza uticaja i zaključci. IU D/N Kraj treće godine Ugovora

Pregled kriterijuma, standarda i indikatora uspješnosti

4. Unapređenje kvaliteta postojećih studijskih programa, utvrđivanje potrebe za nastavkom studijskih programa, odnosno ukidanjem pojedinih neodrživih studijskih programa					
Kriterijumi	Standardi	Trenutno stanje	Indikatori uspješnosti (IU) (inputa/procesa)	Indikatori uspješnosti (IU) (autputa ¹)	Indikatori uspješnosti (IU) (ishoda ²)
1	2	3	4	5	6
4.1 Univerzitet ima uspostavljene procese za kreiranje i odobravanje studijskih programa, osmišljenih na način da se postigne ispunjenje ciljeva i ostvarenje ishoda učenja utvrđenih za njih. (ESG 1.2) <i>(Upravljanje studijskim programima)</i>	Univerzitet ima adekvatne strukture koje, u skladu sa njegovom misijom, rade na kreiranju i odobravanju studijskih programa. U aktivnosti planiranja, kreiranja i odobravanja studijskih programa uključeni su organi rukovođenja organizacionih jedinica, studenti i spoljni akteri.	Postupak je započet. Nema detaljnih dokaza koji ukazuju efikasnost učešća studenata i aktera u postavljanju ciljeva studijskih proograma.	4.1.4.1 Univerzitet potvrđuje efikasnost struktura koje rade na kreiranju, unapređenju odobravanju studijskih programa; IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2018/2019. godine. 4.1.4.2 Ciljevi programa su povezani sa predviđenim ishodima učenja: predviđeni ishodi učenja su definisani za sve studijske programe. Praktična obuka je integrisana u nastavne programe. IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2018/2019. godine. 4.1.4.3 Nastavni programi su kreirani utvrđivanjem ciljeva za svaku disciplinu (temu), te povezivanjem predviđenih ishoda učenja, uloge i pozicije	4.1.5.1 Ciljeve programa i postignute ishode učenja periodično vrednuju i potvrđuju spoljni akteri (poslodavci). IU D/N. Izvještaj na kraju druge godine Ugovora 4.1.5.2 Realizacija praktične obuke uz učešće spoljnih aktera. IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2018/2019. godine o sporazumima zaključenim između Univerziteta i poslodavaca u pogledu realizovanja praktične obuke – za svaki studijski program – I ciklus. 4.1.5.3 Nastavni programi su kreirani utvrđivanjem ciljeva za svaku disciplinu (temu), te povezivanjem predviđenih ishoda	4.1.6.1 Ciljeve programa i postignute ishode učenja periodično vrednuju i potvrđuju spoljni akteri (poslodavci). IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2019/2020. godine (za svršene studente postojećih studijskih programa; za studijske programe koji su započeti akademske 2018/2019. godine ovaj IU je potrebno ponovo definisati u narednom Ugovoru; postupak će započeti 2020. godine). 4.1.5.2 Realizacija praktične obuke uz učešće spoljnih aktera. IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2019/2020. godine o sporazumima zaključenim između Univerziteta i poslodavaca u pogledu realizovanja – za svaki studijski program – I ciklus. Analiza napretka.

¹ Indikatori autputa odnose se na kratkoročne rezultate (prim. prev.).

² Indikatori ishoda odnose se na dugoročne rezultate (prim. prev.).

			date discipline (teme) sa temama koje će se izučavati tokom narednih semestara i sa krajnjim ishodima učenja. IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2018/2019. godine.	učenja, uloge i pozicije date discipline (teme) sa temama koje će se izučavati tokom narednih semestara i sa krajnjim ishodima učenja. IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2018/2019. godine. Potrebno je realizovati do kraja akademske 2018/2019. godine kako bi se omogućilo veće učešće spoljnih aktera.	
4.2 Kvalifikacije koje rezultiraju iz studijskog programa su jasno opisane i predstavljene, i upućuju na odgovarajući nivo nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim na, Kvalifikacioni okvir za Evropski prostor visokog obrazovanja. (ESG 1.2) (kvalifikacije)	Objavljen opis svih studijskih programa obuhvata jasan opis kvalifikacija, koje upućuju na odgovarajući nivo nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim na, Kvalifikacioni okvir za Evropski prostor visokog obrazovanja.	Prezentacija internet stranice: Razvijen Nacionalni kvalifikacioni okvir Crne Ge, Podgorica, decembar 2008. godine. Uključen u Sistem obezbjeđenja kvaliteta Univerziteta. Na internet stranici ne postoje informacije o vezi između studijskih programa – Nacionalnog kvalifikacionog okvira / Kvalifikacionog okvira za Evropski prostor visokog obrazovanja.	4.2.4.1 Univerzitet revidira i svake godine, najmanje tri mjeseca prije početka procedure upisa za narednu godinu, objavljuje opis svih studijskih programa koje upućuju na odgovarajući nivo nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, odnosno Kvalifikacioni okvir za Evropski prostor visokog obrazovanja. IU D/N + Izvještaj. Ne pokreće se postupak upisa u prvu godinu za studijske programe I i II ciklusa za koje informacije nijesu objavljene.	4.2.5.1 Univerzitet vodi računa o stalnoj povezanosti sa ažuriranim nacionalnim kvalifikacionim okvirom za visoko obrazovanje, odnosno Kvalifikacionim okvirom za Evropski prostor visokog obrazovanja. IU D/N Ne pokreće se postupak upisa na prvu godinu za studijske programe I i II ciklusa za koje ne postoje objavljene informacije.	4.2.2.5.1 Univerzitet vodi računa o stalnoj povezanosti sa ažurnim Nacionalnim kvalifikacionim okvirom za visoko obrazovanje, odnosno Kvalifikacionim okvirom za Evropski prostor visokog obrazovanja. IU D/N Ne pokreće se postupak upisa na prvu godinu za studijske programe I i II ciklusa za koje ne postoje objavljene informacije.
4.3 Upisna politika Univerziteta u vezi je sa nacionalnom strategijom Crne Gore; informacije koje obezbjeđuju spoljni akteri – poslodavci, radi uspostavljanja korelacije između broja svršenih studenata i ishoda učenja sa ekonomskim i društvenim	Upisna politika Univerziteta povezana je sa nacionalnom strategijom i informacijama primljenim od spoljnih aktera.	Nema podataka o nacionalnoj strategiji / opšti ciljevi su pomenuti / nijesu pomenuti konkretni pravci koji bi mogli poslužiti kao dugoročnija osnova za dokumentovano strateško planiranje upisne politike. Strategija visokog obrazovanja (jul 2016) predstavlja važan programski dokument za Univerzitet, kojim se zahtijeva njegovo aktivno djelovanje u pravcu pribavljanja informacija od spoljnih aktera – poslodavaca.	4.3.4.1 Univerzitet sprovodi mehanizme za uspostavljanje korelacije između upisne politike i nacionalne strategije, te informacijama spoljnih aktera. > Prijedlozi upućeni Savjetu za visoko obrazovanje. IU D/N + Izvještaj do kraja 2018/2019. godine	4.3.5.1 Sprovođenje putpuno funkcionalnog mehanizma za uspostavljanje korelacije između upisne politike i nacionalne strategije, te informacijama spoljnih aktera. > Prijedlozi upućeni Savjetu za visoko obrazovanje. IU D/N + Izvještaj na kraju 2018/2019. godine	4.3.6.1 Sprovođenje putpuno funkcionalnog mehanizma za uspostavljanje korelacije između upisne politike i nacionalne strategije, te informacijama spoljnih aktera. > Prijedlozi upućeni Savjetu za visoko obrazovanje IU D/N. Izvještaj na kraju akademske 2019/2020. godine (za svršene studente aktuelnih studijskih programa; za studijske programe koji su počeli akademske 2018/2019.

potrebama <i>(upis)</i>		Podaci od spoljnih aktera – poslodavaca odnose se na postojeće studijske programe. Referenca: Percepcija poslodavaca o relevantnosti visokog obrazovanja u Crnoj Gori STUDIJA 2013 IPSOS	4.3.4.2 Univerzitet ima mehanizam za pripremu godišnjeg prijedloga za upis na svaki studijski program koji se zasniva na „mogućnosti“ da ponudi kvalitetno obrazovanje – materijalna osnova, nastavno osoblje, adekvatan odnos broja studenata i nastavnog osoblja) Savjet za visoko obrazovanje odobrava i/ili koriguje; prijedlog se šalje MP na saglasnost; nakon dobijene saglasnosti – vrši kalkulacija finansijskog iznosa u skladu sa aneksima 5, 6. IU D/N trajno		godine ovaj IU će biti ponovo definisan u narednom Ugovoru; postupak će započeti 2020. godine).
4.4 Upis studenata, napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikacija su zasnovani na unaprijed definisanim i objavljenim propisima koji obuhvataju sve navedene faze ciklusa studiranja. (ESG 1.4) <i>(Upravljanje studijskim programima)</i>	Univerzitet svake godine razvija, revidira i objavljuje podzakonske akte koji obuhvataju sve navedene faze ciklusa studiranja.	Zabilježen je napredak „Informacija o reformisanoj strukturi na Univerzitetu“ na crnogorskom jeziku 30. 06. 2016. godine.	4.4.4.1 Univerzitet revidira i objavljuje sve propise. IU D/N trajno		

4.5 Univerzitet prati i periodično revidira svoje studijske programe kako bi osigurao da isti postižu postavljene ciljeve i odgovaraju na potrebe studenata i društva. (ESG 1.9) <i>(Upravljanje studijskim programima, potrebe poslodavaca)</i>	> Univerzitet ima adekvatne strukture koje prate i periodično revidiraju studijske programe, a koje uključuju organe rukovođenja organizacionih jedinica, studenata i spoljnih aktera. > Univerzitet ima sistem praćenja karijere svojih svršenih studenata.	Softver razvijen u okviru projekta o praćenju karijere studenata je stavljen u funkciji i već je sprovedena anketa studenata diplomiranih 2009. i 2013. godine. Izveštaji su prezentovani. Ugovorne strane su se, između ostalog, saglasile da sarađuju u pogledu aktivnosti usmjerenih na praćenje zapošljivosti i karijernog razvoja nakon završetka studija, kako bi imale jasan uvid u relevantnost kvalifikacija visokog obrazovanja. Univerzitet Crne Gore će: > Svojim svršenim studentima redovno upućivati pozive za popunjavanje upitnika, kao i podsjetnike u skladu sa planom koji utvrdi Ministarstvo prosvjete; > Pratiti plan slanja poziva Ministarstva prosvjete koje će Univerzitet primiti jednom godišnje, i to mjesec dana prije upućivanja poziva studentima; > Ažurirati podatke o broju studenata svih obrazovnih nivoa i studijskih programa koji su diplomirali u godini/godinama definisanim za praćenje karijere i dostavljati ih Ministarstvu prosvjete jednom godišnje, i to tri mjeseca prije upućivanja poziva za popunjavanje upitnika studentima za utvrđene godine.	4.5.4.1 Praćenje, periodično revidiranje studijskih programa, uz uključenost organa rukovođenja organizacionih jedinica i spoljnih aktera. IU D/N Kraj 2018/2019. godine; 4.5.4.2 Realizacija projekta praćenja karijere i zapošljivosti diplomiranih studenata. > Studijski programi koje je neophodno podsticati i finansirati jer su ključni za društveni život / kulturu / umjetnosti / istoriju države (tržišna tražnja nije primarni indikator uspješnosti) Kraj 2019 godine za generaciju koja je diplomirala 2015. 4.5.4.3 Analiza potreba tržišta rada i društvenih zahtjeva u odnosu na državnu strategiju.	4.5.5.1 Povećan procenat završetka studija u zakonski propisanom roku trajanja studija IU prijedlog/ odluka organa upravljanja Univerziteta. Kraj 2019/2020. godine; 4.5.5.2 Univerzitet utvrđuje ciljeve studijskih programa zasnovane na prvim rezultatima studije praćenja karijere: > stopa zaposlenosti u odgovarajućoj oblasti studija godinu dana po završetku studija. > stopa zaposlenosti u ostalim srodnim oblastima studija. > stopa zaposlenosti svršenih visokoškolaca u ostalim oblastima studija godinu dana po završetku studija. Kraj 2019. godine 4.5.5.3 Analiza tržišnih i društvenih zahtjeva u odnosu na državnu strategiju – prvi rezultati. Maj 2019. godine	4.5.6.1 Univerzitet utvrđuje ciljeve studijskih programa zasnovane na rezultatima studije praćenja karijere za: > Stopu zaposlenosti u oblasti studija tri godine po završetku studija. > Stopu zaposlenosti u ostalim srodnim oblastima studija tri godine po završetku studija. > Stopu zaposlenosti svršenih visokoškolaca u ostalim oblastima studija tri godine po završetku studija. Kraj 2019/2020. godine Analiza rezultata. Prijedlozi za naredni Ugovor. (Vidjeti takođe 4.8.5.3)
4.6 Univerzitet vodi računa o tome da je pomenuto revidiranje vodi ka kontinuiranom	Univerzitet vodi računa o tome da je pomenuto revidiranje vodi ka kontinuiranom		4.6.4.1 Univerzitet uvodi izborne module i izborne predmete, čime se ukupno pruža mogućnost za oko 20% izbornog sadržaja.	4.6.5.1 Implementacija restrukturiranih studijskih programa sa izbornim modulima i praktičnom obukom.	4.6.6.1 Analiza prosječnog trajanja studija Kraj 2018/2019. godine

unapređenju studijskih programa. (ESG 1.9) <i>(upravljanje studijskim programima)</i>	unapređenju studijskih programa.		IU D/N	Programi osnovnih studija već implementirani od 2017/18 studijske godine, a master programi od 2020/21. studijske godine. IU D/N Prvi restrukturirani studijski programi uvedeni za studente prve godine akademske 2017/2018. godine. Programi osnovnih studija već implementirani od 2017/2018 studijske godine, a master programi od 2020/2021. studijske godine. Povećano korišćenje savremenih informacionih tehnologija u realizaciji nastavnog procesa (e-učenje).	Prijedlog za naredni Ugovor
4.7 Učenje, nastava i provjera znanja usmjerene na studenta sprovode se efikasno, odnosno Univerzitet vodi računa da se programi realizuju na način koji studente podstiče na aktivno učešće u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava ovaj pristup. (ESG 1.3) <i>(učenje, nastava i provjera znanja, usavršavanje osoblja usmjereni na studenta)</i>	Univerzitet vodi računa da se programi realizuju na način koji studente podstiče na aktivno učešće u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava ovaj pristup.	Trenutno stanje treba poboljšati. Postojeći odnos broja studenata i osoblja je previsok za pojedine studijske programe Potrebno je proširiti udio redovnog nastavnog osoblja i smanjiti broj saradnika. Postupke provjere znanja studenata treba poboljšati uz učešće predstavnika odgovarajućih profesija.	4.7.4.1 Prijedlog za smanjenje odnosa između broja studenata i osoblja Ciljeve treba da prepozna i odobri organ upravljanja Univerziteta do kraja prvog semestra akademske 2017/2018. godine. IU D/N Maksimalne indikativne vrijednosti za odnos broja studenata po osoblju (I ciklus); prirodne nauke 15 - 30; zdravstvo (medicina 5 – Direktiva EU; ostale u domenu zdravstva 10-15); poljoprivreda 17; umjetnost, muzika (nastavni programi) - 20; scenske umjetnosti (interpretatori) 2 –	4.7.5.1 Smanjen odnos između broja studenata i osoblja za studijske programe: početak	4.7.6.1 Smanjen odnos broja studenata/osoblja za studijske programe: nastavak Učešće aktera koji predstavljaju jednu ili više profesija uređeno Statutom se do kraja treće godine Ugovora realizuje kao stalna praksa. Izveštaj aktera (anketa). Prijedlog za naredni Ugovor.

			7; inženjeri 15 – 20; društveno-humanističke/političke nauke 15 - 40; (vidjeti Aneks 5) Početak postupka angažovanja nastavnog osoblja II semestar akademske 2018/2019. godine Učešće aktera koji predstavljaju jednu ili više profesija uređeno Statutom; realizacija na kraju prve godine Ugovora (akademska 2018/2019).	Učešće aktera koji predstavljaju jednu ili više profesija uređeno Statutom postaje stalna praksa do kraja druge godine Ugovora. Prvi izvještaj aktera (anketa)	
4.8 Neodrživi studijski programi se ukidaju u tokom odgovarajućeg prelaznog perioda kako bi se studentima koji nijesu završili dati program omogućilo da studije završe u roku definisanom aktom o ukidanju tog studijskog programa. <i>(upravljanje studijskim programima)</i>	Procedure za prepoznavanje neodrživih studijskih programa.	Referenca: Percepcija poslodavaca o relevantnosti visokog obrazovanja u Crnoj Gori STUDIJA 2013 IPSOS.	4.8.4.1 Analiza tržišnih i društvenih zahtjeva u odnosu na državnu strategiju (vidjeti 4.7). 4.8.4.2 Analiza procenta redovnog osoblja u odnosu na ukupan broj osoblja. Povećanje broja redovnog nastavnog osoblja na studijskim programima Kraj 2018/2019. godine	4.8.5.1 Analiza tržišnih i društvenih zahtjeva u odnosu na državnu strategiju (vidjeti 4.7). 4.8.5.2 Analiza procenta redovnog osoblja u odnosu na ukupan broj osoblja. Povećanje broja redovnog nastavnog osoblja na studijskim programima IU D/N + Izvještaj Kraj 2018/2019. godine Prijedlog za ukidanje studijskih programa koji su prepoznati kao neodrživi; prijedlog povezan sa 4.8.5.1. * Ista osoba ne može da predaje više od 4 discipline i ne može da ima više od 3 puna nastavna angažmana u istom semestru.	4.8.5.1 Analiza tržišnih i društvenih zahtjeva u odnosu na državnu strategiju (vidjeti 4.7). 4.8.5.3 Ukidanje studijskih programa koji ne ispunjavaju uslove da se smatraju „održivim“ – proglašeni su „neodrživim“ – upis je obustavljen za akademsku 2019/2020. godinu. Finansijska sredstva preostala od neodrživih studijskih programa se odlukom organa upravljanja Univerziteta preusmjeravaju na ostale održive studijske programe. IU D/N + Izvještaj Kraj 2019/2020. godine
4.9 Razvoj doktorskih studija (III ciklus). <i>(razvoj ciklusa)</i>	Razvoj doktorskih škola kao prioritet Univerziteta radi podsticanja	Doktorske studije na 15 fakulteta, sa 24 oblasti izučavanja („specijalizacije“). Jedan fakultet ima 5 doktorskih	4.9.4.1 Univerzitet kreira i razvija procese obuke nastavnog osoblja u cilju povećanja istraživačkog	4.9.5.1 Nastavak obuke nastavnog osoblja u cilju povećanja istraživačkog doprinosa, odnosno radi povećanja kvaliteta nastave.	4.9.6.1 Izvještaj o uticaju obuke nastavnog osoblja na povećanje istraživačkog doprinosa radi povećanja kvaliteta nastave za sve

<i>doktorskih studija)</i>	transfera istraživačkih rezultata u nastavu kao jednog od indikatora uspješnosti.	specijalizacija, jedan fakultet ima 4, dva fakulteta imaju 2 i ostalih 11 imaju po jednu specijalizaciju. Obrazovan je centar za doktorske studije.	doprinos, odnosno radi povećanja kvaliteta nastave. (Povezano sa Aneksom 3 – kvalitet nastavnog osoblja) IU D/N + Izvještaj Kraj 2018/2019. godine 4.9.4.2 Univerzitet predlaže razvoj doktorskih škola. Prepoznati vezu između tema / ugovora / projekata / programa naučno-istraživačke djelatnosti. SWOT analiza rješenja sa jednom doktorskom školom / odsjekom / Univerzitetom ili nekoliko po predmetnoj oblasti („specijalizaciji“). IU D/N + Izvještaj Izvještaj za Vladu. Kraj 2018/2019. godine	IU D/N + Izvještaj Kraj 2018/2019. godine 4.9.5.2 Doktorska škola organizovana na Univerzitetu. IU D/N + Izvještaj Kraj 2018/2019. godine	studijske programe. Prioritet: studijski programi koji se realizuju u III ciklusu (doktorske studije) i u doktorskim školama. IU D/N + Izvještaj Kraj treće godine Ugovora
4.11 Internacionalizacija	Univerzitet razvija studijske programe na engleskom jeziku.	Vodič Univerziteta Crne Gore za dolazeće studente je koristan i ima dobru strukturu. Kursevi jezika: Univerzitet organizuje kurseve crnogorskog jezika za dolazeće studente. Ne pominju se kursevi drugih/stranih jezika. Pominju se kursevi albanskog jezika.	4.11.4.1 Prijedlozi Univerziteta za razvoj studijskih programa na engleskom jeziku. IU D/N + Izvještaj Kraj 2018/2019. godine	4.11.5.1 Realizacija prvih studijskih programa na engleskom jeziku počinje akademske 2019/2020. godine.	
4.12 Istraživačka djelatnost <i>(Komplementarno finansiranje – odjeljak C Ugovora)</i>	Univerzitet razvija istraživačke projekte/programe. Rezultati istraživanja se prenose u nastavu.	Univerzitet prijavljuje istraživačke projekte i rezultate. (Istraživačka djelatnost je uređena posebnim zakonom)	4.12.4.1 Prijedlozi Univerziteta za razvoj istraživačkih projekata/programa u prioriternim istraživačkim oblastima. Prioritetne istraživačke oblasti su predmetne oblasti među onima koje se odnose na postojeće programe doktorskih studija na Univerzitetu.	4.12.5.1 Broj odobrenih naučnoistraživačkih projekata	4.12.6.1 Broj objavljenih naučnih radova u okviru realizovanih naučnoistraživačkih projekata Izvještaj o realizovanim naučnoistraživačkim projektima sa pregledom naučnih publikacija

			IU D/N + Srednjeročni izvještaj na kraju prvog semestra. Godišnji Izvještaj na kraju akademske 2018/2019. godine. Kraj 2018/2019. godine		Kraj Ugovora
4.13 Umjetnički rad	Izvođenje umjetničkog rada treba da bude povezano sa podizanjem kvaliteta nastave.	Univerzitet bilježi izvanredne rezultate u umjetničkoj djelatnosti, na nacionalnom i internacionalnom nivou.	4.13.4.1 Prijedlozi Univerziteta za razvoj umjetničkih programa i poboljšanjem umjetničke infrastrukture. Kraj 2019 . godine	4.13.5.1 Projekti odobreni na osnovu konkursa. Kraj 2019. godine	4.13.6.1 Objavljivanje i prezentovanje rezultata na nacionalnim i internacionalnim događajima. Kraj Ugovora